

## Provtagningsanvisning för narkotika i urin

För Vårdgivare

### Informera provlämnaren

Informera provlämnaren:

- om motivet till provtagning
- om förfarandet inklusive beställda analyser
- vem som är beställare och svarsmottagare

Information kan delvis ske skriftligen.

Det är viktigt att vara tydlig när det gäller beställare och att ansvaret för prov och provhantering ligger inom hälso- och sjukvården.

Provlämnaren ska samtycka till urinprovtagning och informeras om att samtycket kan återkallas. Oavsett vilket, ska detta noteras i patientjournalen.

### Använd säkerställda provtagningsrutiner

Precis som vid all annan provtagning måste rutiner finnas för att säkerställa provlämnarens identitet och att provkärl ej kan förväxlas.

Dock får proceduren vid provtagningen inte i onödan inkräkta på provlämnarens integritet och rutinerna ska minimera risk för manipulering.

Provtagning ska därför alltid ske under övervakning och i anpassade lokaler.

Förebygg försök till manipulering genom att kontrollera:

- urinens kreatinin innehåll (utspädning).
- temperatur (skall vara mellan 33-38°C testat med hjälp av exempelvis engångstermometer som klistras på provtagningskärlet).

Låga kreatininvärden, < 2 mmol/L kan orsakas av för stort vätskeintag vilket ökar risken för negativa svar på grund av för hög utspädning av urinen.

### Skicka provet för analys

Skicka ett rör med 10 mL urin snarast, tillsammans med remiss till laboratoriet.

Om transport inte kan ordnas omgående är urinprovet hållbart i kyl (+4°C) en vecka.

För korrekt medicinsk bedömning av analyssvaren är det viktigt att senaste veckans läkemedelsintag anges på remissen.

### Analys i två steg

Urinen analyseras initialt med ett sållningstest. Påvisas inga droger i urinen lämnas negativt svar och analysen är slutförd. Vid positivt resultat på inledande sållningstest utförs en verifierande analys för att säkerställa ett positivt svar.

För de inledande sållningstesterna åtgår endast små volymer urin men, för att i förekommande fall, möjliggöra verifierande analys på ett flertal narkotiska substanser är det nödvändigt med ett 10 mL rör med urin.

## ANVISNING

### Att tänka på vid urinprovtagning

T ex:

- Inte tillåta medhavda väskor
- Tömma fickor
- Ta bort plåster/bandage
- Tvätta händerna
- Ha övervakningspegel
- Inte ha tvål/rengöringsmedel på toaletten
- Ha tejpade kranar på handfatet och blå färglösning i toalettstolen samt vattenbehållaren